

นโยบายรัฐมนตรี ว่าการกระทรวงยุติธรรม

พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง

“ความยุติธรรมสำหรับคนทุกคนหรือความยุติธรรมนำประเทศ”

นโยบาย 5 ประการ

1. นำความยุติธรรมเข้าหาประชาชนอย่างทั่วถึงและถ่วงหน้า
2. ต้องแก้ไขและปรับปรุงให้เกิดความเป็นธรรมทางกฎหมาย
3. ต้องฝึกฝนอบรมบุคลากรให้มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้น
4. มุ่งธำรงไว้ซึ่งความสูงสุดของรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือความศักดิ์สิทธิ์ของรัฐธรรมนุญ
5. ยึดคติพจน์ “กันไว้ดีกว่าแก้”

กลุ่มที่ 1

การบริหารความยุติธรรม

เป้าหมายหลัก

เพื่อทำให้ความยุติธรรม ถึงมือประชาชน

กรมบังคับคดีจัดอยู่ในกลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

การอำนวยความสะดวกความยุติธรรม

เป้าหมายหลัก

เพื่อทำให้กฎหมายเป็นกฎหมายที่เป็นธรรมต่อปวงชนการบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มที่ 3

การพัฒนาพฤตินิสัย

เป้าหมายหลัก

เพื่อมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขและฟื้นฟูผู้กระทำผิดรวมถึงการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดี

กลุ่มที่ 4

การจัดการปัญหาอาชญากรรม

เป้าหมายหลัก

มุ่งเน้นในการใช้ประมวลกฎหมายอาชญากรรมระดับเคลื่อนการจัดการปัญหาอาชญากรรม

งานมอบนโยบายของ พันตำรวจเอก กวี สอดส่อง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

4 ตุลาคม 2566
เวลา 13.30 – 14.30 น.

ณ ห้องประชุม 10-09
(Auditorium) ชั้น 10

นโยบาย พ.ต.อ. กวี สอดส่อง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ในฐานะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักนิติธรรม เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม และมุ่งมั่นนโยบายในการบริหารและขับเคลื่อนกระทรวงยุติธรรมเข้าสู่ยุค “**ความยุติธรรมสำหรับทุกคน หรือความยุติธรรมนำประเทศ**” ผ่านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเพื่อปกป้องคุ้มครองประชาชนให้ได้รับความปลอดภัยจากอาชญากรรม การละเมิดกฎหมายที่เป็นภัยอันตรายต่อประชาชนการละเมิดสิทธิมนุษยชน และปัญหา ยาเสพติด รวมทั้งแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ความยุติธรรม ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ และความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ ที่เป็นอุปสรรคด้วยหลักนิติธรรม โดยให้มีการปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจโดยสุจริตเที่ยงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวง การใช้ดุลพินิจต้องมีข้อเท็จจริงที่มีพยานหลักฐานชัดเจน (ได้แก่ พยานบุคคล พยานเอกสาร พยานวัตถุ และพยานผู้เชี่ยวชาญ ข้อเท็จจริงอื่นใดที่ไม่มีพยานหลักฐานถือว่าไม่ใช่ข้อเท็จจริง) ทั้งนี้เพื่อมิให้มีการใช้อำนาจนั้นก่อให้เกิดความเสียหาย หรือเป็นการสร้างภาระให้กับประชาชนมากจนเกินสมควรแก่เหตุ

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปเป็นรูปธรรมออกมาเป็นนโยบายหลัก ๕ ประการ ดังนี้

๑. นำความยุติธรรมเข้าหาประชาชนอย่างทั่วถึงและถ้วนหน้า มิใช่ให้ประชาชนเป็นผู้ที่ต้องเข้ามาหาความยุติธรรมเพียงฝ่ายเดียว การเข้าถึงความยุติธรรมเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่มีคุณค่าต่อสังคม เป็นสิ่งที่ประชาชนจับต้องได้ ความถูกต้องและความยุติธรรมจะต้องเป็นเรื่องเดียวกัน ดังนั้นการช่วยเหลือประชาชนเพื่อให้เข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างทั่วถึงและเสมอภาคกัน จึงเป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงยุติธรรม

๒. แก้ไขและปรับปรุงให้เกิดความเป็นธรรมทางกฎหมายอย่างแท้จริง เพราะว่ากฎหมายไม่เท่ากับความถูกต้อง หรือไม่เท่ากับความยุติธรรมเสมอไป การบัญญัติกฎหมายที่ยุติธรรมจะนำมาซึ่งประโยชน์สูงสุดของปวงชน อันเป็นรากฐานสำคัญที่สุดของสังคม รากฐานของหลักนิติธรรม และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่จะเป็นการก่อสร้างสร้างให้สังคมเกิดความสงบสุข

๓. ต้องฝึกฝนอบรมบุคลากรให้มีความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้น อาชญากรรมคือ พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดภัยอันตรายและความสูญเสียต่อสังคมโดยรวม ซึ่งอาชญากรรมไม่ได้หมายความเฉพาะอาชญากรรมเท่านั้น แต่ให้หมายความรวมถึงผู้บังคับใช้กฎหมาย และบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมด้วย ดังนั้น ความพร้อมของบุคลากรในการรับมือกับอาชญากรรมที่ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา และมีความซับซ้อนจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ

๔. มุ่งสร้างไว้ซึ่งความสูงสุดหรือความศักดิ์สิทธิ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันถือเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้หลักนิติธรรม ที่กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ หรือการกระทำใดจะขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญมิได้ ในขณะเดียวกัน ข้าราชการของกระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็น ผู้บังคับใช้กฎหมายและเป็นบุคคลในกระบวนการยุติธรรมจะต้องมีความซื่อสัตย์เพื่อทำหน้าที่ปกป้องความยุติธรรม ไม่ใช่อำนาจตามอำเภอใจ โดยผู้กระทำได้พ้นจากต่อรับผิดชอบแล้ว ยังก็คือว่าเป็นภัยอันตรายต่อสังคมด้วย

๕. ยึดคติพจน์ “กันไว้ดีกว่าแก้” เนื่องจากการป้องกันอาชญากรรมย่อมดีกว่าการลงโทษอาชญากร ดังนั้น การป้องกันอาชญากรรมจึงถือเป็นเป้าประสงค์สูงสุดของกระทรวงยุติธรรม รวมถึงบุคคลในกระบวนการยุติธรรม บทบาทของกระทรวงยุติธรรม ต้องก้าวล้ำกันสมัยไปกว่าอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ไม่ใช่เดินตามหลังอาชญากรรม เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ใช่แค่เพียงการแก้ไขปัญหาระยะสั้น หรือปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น หากแต่เป็นการแก้ไขปัญหาระยะยาวที่สามารถรู้เท่าทันการกระทำผิดประเภทต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรการป้องกันก่อนที่จะเกิดปัญหาขึ้นได้

ดังนั้นเพื่อให้นโยบายของกระทรวงยุติธรรม ทั้ง ๕ ข้อดังกล่าว สามารถดำเนินไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล กระทรวงยุติธรรมจึงได้จัดกลุ่มภารกิจสำคัญรองรับไว้ทั้งสิ้น ๔ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ การบริหารความยุติธรรม

(สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมบังคับคดี สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย สถาบันอนุญาโตตุลาการ และสภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์)

เป้าหมายหลัก เพื่อทำให้ความยุติธรรม ถึงมือประชาชน

- ยกระดับมาตรฐานการบริหารงานยุติธรรมของประเทศ โดยขับเคลื่อนผ่านกลไกที่สำคัญ ได้แก่ สำนักงานกิจการยุติธรรม คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) เพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ทั้งระบบให้มีเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์เดียวกันเพื่อความยุติธรรมและประโยชน์สูงสุดของปวงชน การกำหนดเป้าประสงค์ที่ชัดเจนร่วมกัน “เสมือนนาวา ต้องมีเข็มทิศนำทางเพื่อให้กับตันและกลาสีมีเข็มทิศนำทางไปสู่ที่หมายได้ถูกต้อง ไม่หลงทิศผิดทางหรือปล่อยไปตามยถากรรม หรือตามความรู้สึกที่เป็นความเชื่อของแต่ละผู้นำ” และมีตัวชี้วัดที่ใช้เป็นเครื่องมือติดตามผลติดตามผลสำเร็จเป็นรูปธรรมและนำมาตรฐานสากลมาพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรม เช่น เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ที่ ๑๖ การส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ และบรรทัดชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index โดย World Justice Project: WJP) เป็นต้น

- ยกเลิกกฎหมายที่ขัดต่อหลักนิติธรรม หลักสิทธิมนุษยชน และไม่สอดคล้องกับหลักการของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รวมถึงยกเลิกกฎหมายที่เป็นภาระและอุปสรรคต่อประชาชน มุ่งสร้างกฎหมายที่ดี มีความเป็นธรรม สามารถบังคับใช้ได้อย่างเสมอภาคและเท่าเทียม
- สร้างความยุติธรรมถ้วนหน้าต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วม มุ่งปกป้องคุ้มครองประชาชนทั้งในระดับครัวเรือน หมู่บ้านและชุมชน เพื่อเป็นกลไกเชิงพื้นที่สำหรับนำความยุติธรรมไปถึงมือประชาชนให้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยกองทุนยุติธรรม สำนักงานยุติธรรมจังหวัด และศูนย์ยุติธรรมชุมชน ต้องเป็นที่พึ่งของประชาชนในยามจำเป็น และในยามที่ประชาชนต้องการได้อย่างทั่วถึง รวมถึงการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในระดับหมู่บ้าน ชุมชน พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีสารสนเทศรูปแบบออนไลน์และพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาสนับสนุนการบริการในทุกมิติให้แก่ประชาชนทุกระดับและทุกสถานะ
- ยกกระดับการทำงานให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน ผ่านการทำงานของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สภากาชาดในพระบรมราชูปถัมภ์ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม และภาคประชาชน ทั้งด้านการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย การไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท การคุ้มครองพยาน การเยียวยาเหยื่อที่ถูกละเมิด ตลอดจนการนำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชนมาใช้อย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดกลไกและมาตรการที่ชัดเจน ตลอดจนยกระดับแผนปฏิบัติการฯ ให้มีสภาพบังคับตามกฎหมายเพื่อคุ้มครองประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ให้ได้รับสิทธิอย่างเท่าเทียมกัน พัฒนาความร่วมมือในการช่วยเหลือปกป้องสิทธิมนุษยชนการตรวจพิสูจน์สัญชาติเพื่อแก้ไขปัญหาคความล่าช้าในกระบวนการบังคับคดี
- แก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม สนับสนุนการพูดคุยเพื่อสันติภาพ และสันติสุขที่ประชาชนมีส่วนร่วม และพัฒนาประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ทัดเทียมประเทศที่มีชายแดนติดต่อกัน

- ส่งเสริมและสนับสนุนกลไกการพิสูจน์สัญชาติในที่ดินทำกิน เพื่อให้เกิดการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมแก่ประชาชนและชุมชน
- สร้างความยุติธรรมในการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม แก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีที่อาศัยและที่ดินทำกิน โดยผลักดันให้จัดทำประมวลกฎหมายป่าไม้ให้อยู่ในฉบับเดียวกัน และประมวลกฎหมายที่ดินใหม่ เพื่อนำมาใช้แก้ไขที่ดินและป่าไม้อย่างเป็นระบบ ภายใต้กรอบการพัฒนากฎหมายสากล เพื่อให้ประชาชนและชุมชนสามารถใช้ประโยชน์ที่ดินและป่าไม้ได้อย่างยั่งยืน
- พัฒนากลไกการบังคับใช้กฎหมายในคดีแพ่ง ผ่านการทำงานเชิงรุกของกรมบังคับคดี ต่อยอดการแก้ไขปัญหานี้สินคดีเร็ว การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การแก้ไขปัญหานี้ กยศ. การปรับปรุงกฎหมายในการยกเลิกหรือลดค่าธรรมเนียมในการบังคับคดีเพื่อลดภาระของประชาชน การแก้ไขกฎหมายฟื้นฟูกิจการทรัพย์สินของลูกหนี้โดยเปิดโอกาสให้ลูกหนี้ที่เป็นบุคคลธรรมดาสามารถขอฟื้นฟูกิจการได้ เน้นช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนของประชาชนในทุกขั้นตอนของการบังคับคดี และลดขั้นตอนการให้บริการ เพิ่มประสิทธิภาพของระบบ E-offering Auction เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และลดค่าใช้จ่าย รวมถึงการแก้ไขปัญหาคความล่าช้าในกระบวนการบังคับคดี

กลุ่มที่ ๒ การอำนวยความสะดวก

(กรมสอบสวนคดีพิเศษ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์)

เป้าหมายหลัก เพื่อทำให้กฎหมายเป็นกฎหมายที่เป็นธรรมต่อปวงชน การบังคับใช้กฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองรับแนวโน้มของอาชญากรรมในยุคใหม่ที่อาชญากรรมที่ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการกระทำความผิด และอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรมนุษย์ (อาทิ ค้ามนุษย์ ยาเสพติด คุ้มครองผู้บริโภค การฉ้อโกงประชาชนฯ)

- เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายในความผิดทางอาญาที่มีหรืออาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน ความมั่นคง ระบบเศรษฐกิจ การเงิน การคลังของประเทศ เทคโนโลยี และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือความผิดตามมาตรา ๒๐ ของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ อาทิ ยกกระดานในการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดของผู้ทรงอิทธิพลที่เข้ามาเกี่ยวพันกับการทุจริตภาครัฐโดยใช้เอกชนเป็นเครื่องมือที่ตรงและทวนอ้อมในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (อื้อประมูล) การแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบในทุกรูปแบบในการเอามนุษย์มาเป็นสินค้าในการซื้อขายแลกเปลี่ยน (การค้ามนุษย์)
- ยกกระดานการบังคับใช้กฎหมายคดีอุกฉกรรจ์ใหม่เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง และเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ให้ทั่วถึงทั่วประเทศตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย และจะใช้เครื่องมือพิเศษตามกฎหมายเพื่อป้องกันปราบปรามและดำเนินการอย่างเฉียบขาดกับผู้ทรงอิทธิพล องค์กรอาชญากรรมต่าง ๆ ที่แสวงหาผลประโยชน์จากการทุจริตคอร์รัปชันในวงราชการ และการทุจริตของภาคเอกชนที่ส่งผลเป็นวงกว้างให้ประชาชนได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง
- ข้าราชการกระทรวงยุติธรรมต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำสูง ยึดมั่นและธำรงไว้ซึ่งหลักนิติธรรม มีความสัตย์ซื่อ ปฏิเสธการทุจริตคอร์รัปชันในทุกรูปแบบ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเปิดเผย โปร่งใส และตรวจสอบได้ เพราะผู้บังคับใช้กฎหมายต้องมีความยุติธรรม
- พัฒนามาตรฐานและงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล
- ส่งเสริมและสนับสนุนเทคโนโลยีด้านนิติวิทยาศาสตร์ โดยให้บูรณาการความร่วมมือทางวิชาการกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ

- พัฒนาความเชี่ยวชาญในการสืบสวน สอบสวน และนิติวิทยาศาสตร์ ส่งเสริมความเป็นมืออาชีพในบทบาทและหน้าที่วิชาชีพของข้าราชการและงานอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคม โดยเจ้าหน้าที่ต้องมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น มีการทำงานใกล้ชิดกับเครือข่ายภาครัฐ เอกชน ประชาชนเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการต่อต้านอาชญากรรม และมีระบบกฎหมายที่เอื้อต่อการทำงานในอนาคต
- สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ช่วยเหลือประชาชน ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบ พัฒนาและใช้ประโยชน์เครื่องมือเพื่อสนับสนุน
- กระบวนการพิสูจน์ความจริง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน ผ่านกลไกการทำงานของกรมสอบสวนคดีพิเศษและสถาบันนิติวิทยาศาสตร์

กลุ่มที่ ๓ การพัฒนาพฤติกรรม

(กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน)

เป้าหมายหลัก เพื่อมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขและฟื้นฟูผู้กระทำผิด รวมถึงการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดี ซึ่งกฎหมายให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ต้องแตกต่างจากการปฏิบัติกับนักโทษเด็ดขาด แก้ปัญหานักโทษล้นคุก เนื่องจากโครงสร้างทางกายภาพของเรือนจำและทัณฑสถานของกรมราชทัณฑ์ที่มีอายุการใช้งานเป็นเวลานาน ขาดการปรับปรุงให้มีความทันสมัยรองรับบริบทของความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบัน อาทิ โรคอุบัติใหม่ เพศสภาพของผู้ต้องขังที่มีความหลากหลาย กลุ่มผู้ต้องขังสูงอายุ และกลุ่มผู้ต้องขังที่มีความต้องการพิเศษ ที่ต้องจัดให้มีสถานที่ควบคุมแยกต่างหากจากผู้ต้องขังกลุ่มอื่น ดังนั้น จึงเห็นควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งเรือนจำสำหรับคุมขังผู้ต้องขังระหว่างดำเนินคดีซึ่งอาจให้เอกชนเข้ามาดำเนินการ ทั้งนี้ การเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของรัฐแล้วจึงพัฒนาเป็นการใช้อาคารที่คุมขังซึ่งเอกชนเป็นผู้ออกแบบและก่อสร้างเองในการดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบ

- ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะนำไปสู่การกระทำผิด เช่น การเสพยาเสพติด การติดสุรา เพื่อลดการกระทำผิดซ้ำ เนื่องจากพัฒนาการของการลงโทษได้เปลี่ยนจากการแก้แค้นทดแทนมาเป็นการพัฒนาพฤติกรรมนิสัย อีกทั้งยังเป็นการบรรเทาปัญหาความแออัดในเรือนจำ อันมีสาเหตุมาจากการที่กฎหมายกำหนดบทลงโทษจำคุกแก่ผู้กระทำความผิดคดียาเสพติดทำให้จำนวนผู้ต้องขังส่วนใหญ่ในเรือนจำและทัณฑสถานเป็นผู้ต้องขังคดียาเสพติด การใช้โครงการวิวัฒน์พลเมืองราชทัณฑ์ โดยการจัดการฝึกอบรมเฉพาะคดีและสามารถนำประจักษ์นัยบัตรไปใช้ในการขอพักการลงโทษจึงเป็นแนวทางหนึ่งในการลดจำนวนผู้ต้องขังคดียาเสพติดภายในเรือนจำได้
- ฝ้าระวังความปลอดภัยให้แก่ประชาชนในคดีเกี่ยวกับเพศ หรือคดีที่ใช้ความรุนแรง โดยเฉพาะคดีสะเทือนขวัญ โดยต้องป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำเกิดขึ้นอีกในสังคม
- สร้างภูมิคุ้มกันในการใช้ชีวิตของผู้กระทำผิด โดยเน้นการเตรียมความพร้อมก่อนพ้นโทษ และกระบวนการส่งต่อผู้พ้นโทษที่มีการติดตามผลอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมการสร้างงาน สร้างอาชีพให้เป็นแรงงานที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างรายได้ให้กับประเทศ
- สนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการพัฒนาพฤติกรรมนิสัยสร้างการยอมรับผู้พ้นโทษผ่านทางโครงการ Yellow Ribbon ซึ่งเป็นโครงการที่สร้างการรับรู้และการยอมรับของชุมชนต่อผู้ก้าวพลาด
- แก้ไขปัญหาผู้ต้องขังล้นคุก โดยแยกผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีและผู้ต้องขังเด็ดขาด รวมถึงพิจารณามาตรการทางเลือกแทนการคุมขัง และศึกษาแนวทางกระจายอำนาจในการบริหารเรือนจำไปสู่ท้องถิ่นหรือเอกชน

- เด็กและเยาวชนต้องเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญของประเทศ ดังนั้น กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจึงเป็นองค์กรที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการดำเนินการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่ก้าวพลาด โดยเด็กและเยาวชนทุกคนเมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมจะได้รับการจำแนกเพื่อหาสาเหตุการกระทำผิดเพื่อนำมาจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูรายบุคคล และนำไปสู่การแก้ไขอย่างเหมาะสม ในขณะที่เด็กและเยาวชนอยู่ในการดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จะมีการจัดการศึกษา การพัฒนาทักษะวิชาชีพ ทั้งนี้ กรมพินิจฯ ยังมีการขยายผลออกไปสู่เด็กและเยาวชนที่อยู่นอกสถานพินิจ หรือเด็กกลุ่มเสี่ยง เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันในตนเองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อหรือเป็นผู้กระทำความผิดอันจะเป็นการเสริมสร้างอนาคตของประเทศ ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพซึ่งเป็นการวัดความสำเร็จของประเทศอีกทางหนึ่ง

กลุ่มที่ ๔ การจัดการปัญหายาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด)

เป้าหมายหลัก เพื่อมุ่งเน้นในการใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติดขับเคลื่อนการจัดการปัญหายาเสพติด สร้างนวัตกรรมในการลดอุปสงค์และอุปทานยาเสพติด ลดความต้องการยาเสพติดในประชากรกลุ่มเสี่ยง ผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด และลดศักยภาพการผลิตและการค้ายาเสพติด ตัดวงจรการค้าของผู้ผลิตและผู้ค้า โดยใช้มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

- สร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติดทุกรูปแบบให้กับเด็กและเยาวชน ป้องกันไม่ให้เข้าสู่วงจรยาเสพติด ลดจำนวนของผู้เสพหน้าใหม่เพื่อดึงประชาชนออกจากวงจรการค้ายาเสพติดอย่างถาวร
- ยึดหลักการ “ผู้เสพเป็นผู้ป่วย ผู้ค้าเป็นผู้ร้าย” ชักชวนจูงใจให้ผู้เสพผู้ติดเข้ารับการรักษาอย่างเหมาะสม สร้างระบบการส่งต่อ-รับตัว การฟื้นฟูสมรรถภาพ การติดตาม ดูแลช่วยเหลือ และให้โอกาสเพื่อกลับคืนสู่สังคม และต้องดำเนินการเพื่อลดจำนวนผู้ติดยาเสพติดจิตเวชโดยเร็วเพื่อมิให้สร้างผลกระทบต่อสังคม

- ภายใต้หลักการ “ผู้ค้าเป็นผู้ร้าย” ใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังทั้งด้านการปราบปรามและยึดทรัพย์สิน ผู้ผลิตและผู้ค้า ลดพื้นที่แพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศ การสกัดกั้นสารตั้งต้นและเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดแหล่งผลิตและการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน
- ยกระดับความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อปฏิบัติการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามนักค้ายาเสพติด โดยเน้นที่การประสานความร่วมมือ สร้างความเชื่อถือและความมั่นใจระหว่างเจ้าหน้าที่ การแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้จากที่กล่าวมาข้างต้น ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมจะต้องประสานความร่วมมือกับสภากายความฯ เนติบัณฑิตยสภา สถาบันอนุญาโตตุลาการ และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งล้วนเป็นองค์กรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อร่วมกันเป็นองคาพยพที่สำคัญของกระทรวงยุติธรรมในการพัฒนาและขับเคลื่อนงานยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ตามเป้าหมาย “**ความยุติธรรมสำหรับทุกคน หรือความยุติธรรมนำประเทศ ผมถือว่าเป็นสายลมแห่งความยุติธรรม เป็นสายลมแห่งความถูกต้อง เป็นสายลมแห่งความเป็นจริง เพื่อขจัดความชั่วร้ายในสังคมให้หายไป**”

กลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม